

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Sáp Községi Önkormányzat

2025-2030.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi	
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	67
1. A HEP IT részletei.....	67
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	67
Jövőképünk.....	68
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>)	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	76
3. Megvalósítás.....	80
3.1 A megvalósítás előkészítése	80
3.2 A megvalósítás folyamata	80
3.3 Monitoring és visszacsatolás	83
3.4 Nyilvánosság	83
3.6 Érvényesülés, módosítás	84
4. Elfogadás módja és dátuma	85

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Sáp Községi Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sáp község a püspökladányi kistérséghez, 2013. január 1. napjától a Püspökladányi Járáshoz tartozó település. A kistérség 12 településből áll, mely az Alföld tiszántúli területén, annak földrajzi közepén helyezkedik el. A terület közigazgatásilag Hajdú-Bihar vármegyéhez tartozik, annak D-Ny-i részét foglalja el. Az Észak-Alföldi Régió az Európai Unió besorolása szerint konvergencia-régió.

A püspökladányi kistérségben körzetközpontként funkcionáló Püspökladány mikroregionális szerepköre révén meghatározó tényező a térség településeinek ellátásában.

A térség természeti adottságaiból adódóan Sápon jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás, kis mértékben jelen van az állattenyésztés is.

Az ipari tevékenység nem jellemző a településre. a lakossága a környező városokban talál munkát, de sokan végeznek fő-, illetve mellékállásban, jövedelem kiegészítésként mezőgazdasági tevékenységet.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település intézmény ellátottsága a vármegye falvainak átlaga körüli, rendelkezik az alapellátás biztosításához szükséges intézményrendszerrel: óvoda, általános iskola, orvosi rendelő. Közép- és felsőfokú intézményellátását Berettyóújfalu, Püspökladány, illetve Debrecen város látja el.

Földrajz

Sáp a vármegye dél-nyugati részén – a legközelebbi várostól Berettyóújfalutól nyugati irányban 17 km-re fekvő település. Közúton leggyorsabban a 42-es számú főútvonalról Földesnél leágazó mellékúton érhető el. Közvetlen vasúti kapcsolata van Püspökladányon keresztül Budapest felé, illetve Biharkeresztesen át Nagyváraddal (Románia). Állomásépülete műemlék. A település a Nagysárrét vidékén, egy viszonylag zárt, gyenge lefolyású, szikes talajon, alacsony mélyedésben helyezkedik el. Belterülete 129 ha, külterülete 1793 ha. Főként a szántóföldi művelés, míg a réti és szikes talajokon a legelőhasznosítás a gyakoribb.

A terület mérsékelten kontinentális síkság. Domborzat típus szerint a tökéletes síkságok közé tartozik. Tengerszint feletti magasság 84-89 m. A relatív magasságkülönbség 0-1 és 1-3 m/km².

Éghajlata mérsékelten meleg és száraz. Közel 2000 az évi napsütéses órák száma, ebből 800 óránál több a nyári félévben. Az évi középhőmérséklet 10,2 °C, a csapadék évi összege 540 mm körüli. Legnagyobb valószínűséggel az északkeleti, északi és déli szelek fújnak.

A Dél-Hajdúság tájegység vízfolyásai: Keleti-főcsatorna, Kösegy, Hamvas főcsatorna és a Sárréti-főcsatorna. A folyóvizeken árhullámok csak tavasszal és ritka nagy csapadékok idején szoktak jelentkezni, míg az év többi részében alig van víz a medrekben.

A talajvíz 2-4 m mélységben található. Mennyisége nem számottevő, kémiai jellege szerint kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Jóval jelentősebb a rétegvíz-készlet. Az átlagosan 700 m mélységű artézi kutak nátrium-hidrogénkarbonátos és kloridos gyógyvize fontos természeti adottság. Növényzetében szintén nagy változatosság figyelhető meg a lösz- és hajdani mocsártársulások mellett sziki növénytársulások is gazdagítják a táj képét. A Sárréti kistérség Magyarország egyik leggyengébben beerdősült területe.

Demográfia alakulása: Állandó népesség korosztály és nemek szerinti megoszlása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	826	bázis év
2019	798	96,61%
2020	788	98,75%
2021	739	93,78%
2022	768	103,92%
2023	770	100,26%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség alakulása a 2018. évtől kezdődően általánosságban csökkenő tendenciát mutat, 2022-2023-ban minimális emelkedés látható.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	450	448	898	50,11%	49,89%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			38	4,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	87	76	163	9,69%	8,46%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	25	44	2,12%	2,78%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	271	251	522	30,18%	27,95%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	30	21	51	3,34%	2,34%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	43	75	118	4,79%	8,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	128	183	69,95%
2019	122	181	67,40%
2020	122	183	66,67%
2021	118	163	72,39%
2022	116	163	71,17%
2023	124	166	74,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatból jól megfigyelhető, hogy a településen az időskorúak kevesebben vannak, mint a fiatal korosztály, felét jóval meghaladja az öregedési index, de ez nem azt jelenti azt, hogy az idősek elhanyagolhatók, a fiatal korosztály településen történő megtartására pedig fokozott figyelmet kell szentelni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-3,64
2019	-34,48
2020	-23,96
2021	-60,25
2022	-10,62
2023	2,60

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A migrációs adatokat vizsgálva látható, hogy 2022-ig folyamatos az elvándorlás, nagymértékben kiugró évek a 2019-es és a 2021-es évek voltak, az elvándorlási adatok nem voltak kedvezőek, 2023-ban azonban minimálisan, de emelkedett az odavándorlás.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	9,70
2019	2,46
2020	6,31
2021	-6,55
2022	-9,29
2023	2,60

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A születések és halálozások különbsége 2018-2020 között pozitív irányban változott, 2018-ban jóval magasabb volt a halálozások száma, 2021-től a születések száma, mint ahogy a fenti táblázat is szemlélteti, évről-évre alulmarad a halálozások számától. 2023-ban azonban már kis mértékben pozitív irányban változott ez a különbség.

Ez a tendencia kihat a lakónépesség számának csökkenésén túl az óvoda és iskola működésére is.

Emiatt csökkenő tendenciát mutat az óvoda létszáma.

Történelem

Sáp első említése: 1264, amikor a Szabolcs megyei Sáp-i Tamás fia Miklós egy Szatmár megyei birtokát eladja. 1400-ban határos falunak írják Rábé egyik részével, ekkor Rábéi Tamás fia Miklós itteni birtokrészét eladja más rábéi nemeseknek. 1429-ben említik Szent Péter tiszteletére szentelt egyházának papját. A XIV-XV. Században helyi nemesek, elsősorban a Sági- és Földesi Nagycsaládok faluja. 1459-ben a király áthelyezi Békés vármegyébe. A Földesi Nagycsalád gyilkosság miatt fej- és jószágvesztésre ítélt tagjainak részeit 1465-ben a király a Bajomiaknak, Sztáriaknak és Parlagiaknak adományozta. Nagy része a XVI. században kisnemeseké volt. 1549-ben Szabolcs megye dika-adóösszeírásában 29 adómentest jegyeztek be. 1556-ban Sáp Szabolcs megye dézsmajegyzékében szerepel, 1 bárány- és gabonadézsmát-fizetőt írták fel. 1566 után fizetik a töröknek az adót. A szolnoki szandzsák debreceni náhie 1572. évi adóösszeírásában 33 házat (családfőt), 1 templomot találunk. Bethlen Gábor 1624-ben felülvizsgálta a nemesi kiváltságokat igazoló okmányokat és megerősítette őket. A XVII. Század végén többször is oltalomlevelet kapott a falu a kuruc-labanc hadak sanyargatásai ellen. 1689-ben és 1713-ban Szabolcs megye közgyűlési jegyzőkönyvei bizonyítják, hogy Földes és Sáp lakosai révén, vámon és harmincadon, vásárvámon kívül semmiért sem fizettek, tehát nemesi kiváltságokkal éltek, telkeiket kuriális nemesi telkeknek ismerték el. 1698-ban Lipót király a sági lakosok nemesi kiváltságait újból megerősítette. 1848-ig Sáp kuriális helység volt, ahol 24 tagú nemesi tanács – hadnaggyal az élén – gyakorolta a kisebb körű önkormányzatot. A községet 1871-ben Bihar vármegyéhez kapcsolták. A XIX. század végén a vasútépítésnek köszönhetően a falu a környező településekhez képest jelentős előnyökhöz jutott. A települést a nemesi kiváltságosok fészkeként emlegetették, később azonban elveszítette kedvezményezett helyzetét és a térség hátrányos helyzetű települései közé sorolódott. A nemesi kiváltságok megjelennek a település címerében is, így kék színű címerpajzsban, hármassal zöld halmon álló sólyom, amely heraldikailag jobbra fordul, tőle jobbra és balra egy-egy hatágú arany színű csillag. A címerpajzs felett pedig a korona látható.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség.

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Alapvető követelmény az esélyteremtő tevékenység, valamint ennek tervszerű dokumentálása a helyi esélyegyenlőségi program kidolgozásával és megvalósításával. Mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

E program célja, hogy a település minden lakójának elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű – főleg roma – polgárok esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A települési esélyegyenlőségi program alapos helyzetelemzésen alapul, és a civil szervezetek, valamint az intézmények bevonásával készült.

Sáp község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;

- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sáp település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A mindenkori éves költségvetési rendelet fedezetet kell, hogy biztosítson a településen felmerülő problémák megoldására, a helyi esélyegyenlőség megteremtésére.

Sáp község *Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének* megállapításáról szóló rendeletét 2009-ben alkotta meg a képviselő-testület. Az előírások hatálya kiterjed Sáp község egész közigazgatási területére. A település közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, rendeltetését megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet. A település településszerkezeti terve a településfejlesztési koncepción alapul.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszere is jelentősen átalakult 2013. évtől. A korábban az önkormányzat által ellátott feladatok (pl. általános iskolai oktatás) egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatás, településüzemeltetés) teszik ki. E helyi közügyek ellátását 2013-tól egy általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési rendelete.

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következők:

- Sáp Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2009.(III.04.), mód.:11/2017. (IX.29.), mód.:4/2021./III.12./, mód.:8/2021./IX.01./ szülő önkormányzati rendeletei a Helyi Építési Szabályzatról
- Sáp Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2017./III.31./ önkormányzati rendelete Sáp Község településfejlesztési koncepciójával, integrált településfejlesztési stratégiájával és a településképi rendelet készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetési szabályzatról
- Sáp Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2022. /I.28./ önkormányzati rendelete A helyi közművelődési feladatok ellátásáról
- Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének gazdasági programja 2024-2029

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sáp Község Önkormányzata az alábbi társulásokban vesz részt:

A **Kabai Tamasz Családsegítő és Gyermekjóléti Társulás** (4183 Kaba, Jókai u. 2.) 2006-ban csatlakozott az önkormányzat azzal a céllal, hogy ezzel az együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítson a településen élő lakosság számára. Az önkormányzatnak kötelező feladata a szociális alapszolgáltatások biztosítása. A Társulás az alábbi szolgáltatásokat biztosítja ellátottjai részére: házi segítségnyújtás, időskorúak nappali intézményi ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai betegek közösségi alapellátása, szenvedélybetegek közösségi alapellátása, szociális és gyermekjóléti ellátás, szociális étkeztetés, családsegítés, idősek napközbeni ellátása, házi segítségnyújtás, gyermekjóléti szolgáltatás.

2013. március 1. napjától a Bihartorda Községi Önkormányzattal alakított ki **Bihartordai Közös Önkormányzati hivalt**, ahol székhely település Bihartorda, Sáp pedig kirendeltségként üzemelt. Jogszabályváltozás következtében szükségsszerű volt közös önkormányzati hivatal kialakítása Bihartorda községgel együtt Tetétlen településhez csatlakozni. 2020. január 01. napjától a hivatal **Tetétleni Közös Önkormányzati Hivatalként** működik, Tetétlen a székhely település, Sápon továbbra is kirendeltség működik.

Önkormányzatunk tagja a **Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak** (4100 Berettyóújfalu, Dózsa Gy. u. 17-19.), melynek elnevezéséből is kiderül, hogy a település szilárdhulladékának a környezetvédelmi előírások betartásával történő elszállítását és kezelését oldja meg.

Debreceni Agglomerációs Hulladékgazdálkodási Társulásnak (4024 Debrecen, Piac u. 20.) is tagja önkormányzatunk. A Társulás feladatköre: nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása, hulladék újra hasznosítása, már nem működő települési szilárd hulladéklerakóinak rekultivációja, a rekultivációt követő utógondozási és monitoring feladatok

ellátása, a Társulás működési területén keletkező hulladékok és egyéb megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése, a hulladékgazdálkodási közfeladat ellátását segítő célokra pályázat benyújtása, a tagok az európai uniós és a hazai támogatás megszerzése esetén a Társulási feladatok között felsorolt területeken együttműködnek, különösen a hulladékgazdálkodási rendszer létesítése és működtetése, valamint a hulladékszállító eszközök beszerzése, működtetése érdekében, ezen belül felelőségük fennáll a célok érdekében megvalósuló rendszer előkészítéséért, megvalósításáért, működtetéséért, illetve kiterjed a kivitelezéshez kapcsolódó biztosítékok szolgáltatására, fenntartására is

Az önkormányzatnak kötelező feladata az egészséges ivóvíz biztosítása. E kötelezettségének Sáp Község Önkormányzata a **Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.** (5000 Szolnok, Kossuth Lajos u. 5.) útján tesz eleget.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a TEIR –Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, a helyi önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2024. évi adatok még nem elérhetőek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2018	42,93	41,40
2019	41,78	32,33
2020	40,79	32,64
2021	41,65	31,55
2022	39,66	23,36
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a

munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Az itt élők jövedelmi helyzetére kihat az életkor, egészségi állapot is, hiszen azon családok, ahol kisgyermeket nevelnek, idős, beteg embert gondoznak eleve hátrányosabb helyzetben vannak, jövedelmi hátrányokkal küzdenek.

A fentiek mellett a jövedelmi viszonyok vizsgálatánál meghatározó az anyagi javak (lakás, gépkocsi) birtoklása. Szintén fontos tényező az életmóddal kapcsolatos okok (alkoholizmus, bűnözés) figyelembevétele. Itt kell még megemlíteni az egyéntől független okokat (szülői minta, családi háttér), melyek nagyban meghatározzák az életminőséget.

Vannak családok, akik csak a szociális ellátási formákból tartják fenn magukat, jóval a létminimum alatt élnek. A mindennapi megélhetés mellett a rezszi számlák kifizetésére már nem marad pénzük, így tetemes tartozásokat halmoznak fel, az adósságcsapdából nem tudnak kilábalni. A közszolgáltatók felé fennálló tartozások nem ismertek.

A településen sajnos új lakás évek óta nem épült.

Sáp község lakosságának vagyoni helyzete egyre inkább az elszegényedés (megjelent a mélyszegénység) irányába mutat. A lakosság többsége az egyre csökkenő munkalehetőség, a bedőlt hitelek következtében mindennapi megélhetési nehézséggel küzd. Egyre több a településen a romló állagú, elhanyagolt lakóépület. Sok az üresen álló ház, megműveletlen konyhakert.

A településen a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, az iskola. Néhány vállalkozó (mezőgazdasági, kereskedelmi) működik, az általuk foglalkoztatottak létszáma nem számottevő. Mivel vasútvonallal rendelkező település vagyunk régen sokan eljártak dolgozni a MÁV-hoz, de

ma már ez sem mondható 10 főnél többre. A Földesi Rákóczi Mezőgazdasági Kft. tojótelepe van a település határában, minimális létszám itt is dolgozik a településről.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A település lakosságának megközelítőleg 10 %-a talál munkalehetőséget a településen. Sokan a környező városokban dolgoznak, valamint mezőgazdasági tevékenységet végeznek. A környező városok munkáltatói külön járatokat indítanak a munkahely és a település között. A szomszédos településeken található munkahelyek kerékpárral történő megközelítése céljából szükséges lenne kerékpárút kiépítése.

A településen a közlekedés, valamint a munkahelyek elérésére fordított idő nem releváns a munkaerő-piaci sikertelenségben.

A szakmával, szakképzettséggel rendelkező fiataloknak adott a lehetőség a munkába álláshoz a környező városokban.

A településen a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését az önkormányzat látja el a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Püspökladányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	2018	6,02	11,29
2019	4,46	6,01	5,24%
2020	3,08	5,83	4,46%
2021	3,75	8,08	5,92%
2022	3,21	7,48	5,35%
2023	4,25	8,59	6,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		56	34	28	36	32
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	0,00	1,00	1,00	1,00	3,00
	%	5,36%	0,00%	3,57%	2,78%	3,13%	7,89%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	3,00	0,00	3,00	4,00	3,00
	%	5,36%	8,82%	0,00%	8,33%	12,50%	7,89%
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	3,00	3,00	2,00	0,00	5,00
	%	7,14%	8,82%	10,71%	5,56%	0,00%	13,16%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	2,00	3,00	2,00	4,00	2,00
	%	12,50%	5,88%	10,71%	5,56%	12,50%	5,26%
36-40 év (TS 041)	Fő	7,00	4,00	2,00	2,00	3,00	5,00
	%	12,50%	11,76%	7,14%	5,56%	9,38%	13,16%
41-45 év (TS 042)	Fő	6,00	4,00	5,00	5,00	3,00	4,00
	%	10,71%	11,76%	17,86%	13,89%	9,38%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	3,00	0,00	3,00	3,00	4,00
	%	12,50%	8,82%	0,00%	8,33%	9,38%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	2,00	2,00	4,00	2,00	6,00
	%	7,14%	5,88%	7,14%	11,11%	6,25%	15,79%
56-60 év (TS 045)	Fő	6,00	4,00	1,00	2,00	4,00	2,00
	%	10,71%	11,76%	3,57%	5,56%	12,50%	5,26%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	9,00	9,00	11,00	12,00	8,00	4,00
	%	16,07%	26,47%	39,29%	33,33%	25,00%	10,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	42,86	70,83
2019	67,65	65,22
2020	78,57	68,18
2021	61,11	68,18
2022	71,88	73,91
2023	65,79	60,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen kevés a nagyobb létszámot foglalkoztató munkahely, azok is többnyire ideényszerűen, határozott idejű munkaszerződéssel foglalkoztatnak. A környező településeken sincs több munkalehetőség. A településen a gazdasági ágazatok közül a legerősebb profilt a talaj adottságoknak köszönhetően a mezőgazdaság, illetve az ahhoz kapcsolódó gazdasági tevékenység jelenti. A nagy gazdálkodási hagyományokkal és feldolgozóipari háttérrel működő település olyan infrastruktúrával rendelkezik, hogy új gazdasági szereplőket is be tud fogadni. Magas a településen a mezőgazdasági hasznosítású területek aránya. Az intenzív szántóföldi növénytermesztés a jellemző.

2023-ban már csökkent a regisztrált munkanélküliek száma 2018-hoz képest települési szinten, ahogyan ezt a statisztikai mutatók is jelzik.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Problémát jelent viszont a képzetlen, nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedése. A képzetlen, végzettséggel nem rendelkező fiatalok csak szalagmunkát, maximum három hónapos szerződéssel találnak, illetve a közfoglalkoztatás marad számunkra.

Ez nem biztosít hosszú távon megélhetést, erre nem alapozhatják a jövőjüket.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	56	11	19,64%	24	42,86%	21	37,50%
2019	34	4	11,76%	13	38,24%	17	50,00%
2020	28	2	7,14%	13	46,43%	13	46,43%
2021	36	3	8,33%	18	50,00%	15	41,67%
2022	32	3	9,38%	13	40,63%	16	50,00%
2023	38	4	10,53%	19	50,00%	15	39,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A mezőgazdasági startmunka mintaprogram, valamint a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében került sor helyi munkanélküliek foglalkoztatására, elsősorban az alacsonyan iskolázottak és mélyszegénységben élőknek biztosítva ezzel a megélhetést.

A 2017. évben az önkormányzat által 15 fő mezőgazdasági startmunkaprogramban, 8 fő helyi sajátosságra épülő programban (belvízelvezetés) vett részt egy éves időtartamban.

A 2018. évben az önkormányzat által 19 fő mezőgazdasági startmunka mintaprogramban, 8 fő helyi sajátosságra épülő programban (betonelemgyártás) vett részt, azonban a programot novemberben meg kellett szüntetni feltöltetlenség miatt.

A 2019. évben az önkormányzat által 9 fő mezőgazdasági startmunka mintaprogramban, 3 fő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban vett részt.

A 2020. évben az önkormányzat által 8 fő mezőgazdasági startmunka mintaprogramban, 5 fő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban vett részt.

A 2021. évben az önkormányzat által 7 fő mezőgazdasági startmunka mintaprogramban, 5 fő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban vett részt.

A 2022. évben az önkormányzat által 6 fő, míg 2023-ban 5 fő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban vett részt. Mezőgazdasági startmunka mintaprogramot nem indított az önkormányzat, nem volt biztosítható a növénytermesztés a kiszámíthatatlan időjárási viszonyok miatt és a megtermelt termékek feldolgozása pedig a munkaerőhiány miatt.

Ezek a létszámadatok a közfoglalkoztatási programok keretében igényelt létszámot jelentik, azonban a közfoglalkoztatottak számát tartalmazó táblázatban szereplő adatok eltérnek ettől. Ezen eltérés okai a közfoglalkoztatottak munkaerőpiaci elhelyezkedése miatti új dolgozó bevonása a programba, vagy haláleset miatt is szükség volt új közfoglalkoztatott foglalkoztatására.

A fent leírtakból és a táblázatból is látszik, hogy évről-évre csökkent a közfoglalkoztatottak száma.

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben (óvoda, művelődési ház, hivatal) mélyszegénységben élőket, illetve romákat nem foglalkoztat a közmunkaprogramokon kívül.

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó visszajelzést elsősorban az 55 év feletti álláskeresőktől kaptunk, akiket a munkáltató a koruk miatt nem alkalmazott.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	17	28
2019	23	15
2020	19	16
2021	12	13
2022	11	10
2023	7	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
Kerékpárút kiépítése a szomszédos településekkel, pályázati forrásból történő megvalósítással.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	56	3
2019	34	1
2020	28	1
2021	36	4
2022	32	5
2023	38	7

A pályakezdők munkanélküliségének ilyen jelentős aránya nagy veszélyt rejt magában, hiszen ezek a fiatalok nem tudnak gazdaságilag megerősödni, családot alapítani és gyermeket nevelni, ők maguk is elindulnak az elszegényedés útján, és egyre hátrányosabb helyzetbe kerülnek.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Igény szerint a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Püspökladányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve van lehetőség felnőttképzésre, foglalkoztatási programok megszervezésére.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Pályázati lehetőség függvényében, a lehetőségeket kihasználva önkormányzati ingatlanok felújítása, civil szervezetek részére ezen helyiségek biztosítása. Romák, helyi közösségek számára hagyományőrző foglalkozások megszervezéséhez, lebonyolításához helyiség biztosítása.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés nem éri településünkön a roma lakosságot, hiszen önkormányzatunk is foglalkoztat ilyen személyt.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Bojtor Imre Művelődési Ház és Könyvtár könyvtári helyiségében biztosított az internet hozzáférés, ezáltal a digitális ismeretek gyakorlására is lehetőség nyílik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) több ízben került módosításra, melynek előírásait Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2/2023. (I.27.) számú rendeletébe építette be. A törvény alapján az önkormányzati rendelet értelmében havi rendszerességgel nyújtott támogatás a lakásfenntartási települési támogatás, eseti jelleggel nyújtható támogatások pedig: születési, temetési, rendkívüli települési támogatások. Továbbá köztemetés biztosításáról is rendelkezik a rendelet, valamint első lakáshoz jutók támogatására is lehetősége van az önkormányzat képviselő-testületének. Bursa Hungarica Ösztöndíj pályázat is kérelmezhető, mert minden évben csatlakozik az önkormányzat a kiírásban meghirdetett feltételek biztosításával.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az aktívkorúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Püspökladányi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi osztályával való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Prevenációs Központtal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, álláskeresői segély vagy nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerőpiaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	56	10,87%	13	23,21%
2019	34	6,87%	12	35,29%
2020	28	5,80%	12	42,86%
2021	36	7,86%	10	27,78%
2022	32	6,54%	8	25,00%
2023	38	7,92%	6	15,79%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	20	35,71%	25	45,29%	33	58,93%
2019	13	38,24%	16	46,71%	25	73,53%
2020	11	39,29%	10	35,25%	23	82,14%
2021	13	36,11%	11	29,19%	23	63,89%
2022	8	25,00%	9	28,00%	16	50,00%
2023	20	52,63%	13	33,26%	26	68,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	7
2019	4
2020	6
2021	6
2022	6
2023	5

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	376	0	0,00	68,62	0,00	90,43
2019	376	0	0,00	68,62	0,00	91,22
2020	376	0	0,00	68,62	0,00	91,49
2021	375	0	0,00	68,80	0,00	91,73
2022	351	1	2,85	65,53	0,00	98,01
2023	351	0	0,00	65,53	0,00	97,72

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

- a) bérlakás-állomány
A településen nincsenek bérlakások.
- b) szociális lakhatás
A településen nincsenek szociális lakások.
- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
A településen nincsenek ilyen ingatlanok.

A település lakosai leginkább saját tulajdonú családi házakban élnek. Megfigyelhető, hogy egyre több ház áll üresen. A lakók kihalnak, az örökösök a házaknak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. Ez sok esetben lehetetlen, pedig az ingatlanárak alacsonyok. A régóta üresen álló házak némelyike már romos állapotban van, azok értékesítése legfeljebb telekárón lehetséges. A településen nincs bérlakás, sem szociális lakásállomány. Hajléktalan nincs a településen.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	60	3
2019	44	3
2020	22	2
2021	20	0
2022	17	1
2023	13	1

Forrás: saját adat

Az önkormányzat biztosítja a jogszabályban meghatározott lakásfenntartási települési támogatást az arra jogosultak számára, melyet természetbeni ellátásként a közszolgáltató számlájára utal.

A lakhatást egyedül a lakásfenntartási települési támogatás segíti, mely népszerűsége egyre csökken az itt élő emberek körében is. A magas rezsi költségek és lakáshitelek miatt egyre nehezebb a megélhetés, nő a családok eladósodottsága. A tartozások felhalmozódása miatt egyre több helyen kerül kikötésre a gáz-, illetve áramszolgáltatás, korlátozásra az ivóvízellátás.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási települési támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részben a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. A lakásfenntartási települési támogatásban részesülők számából megállapítható, hogy a lakosság jelentős része rászorul erre az ellátásra, hiszen ez nem ennyi főt, hanem ennyi háztartást érint.

Fenti táblázatból látható, hogy pénzbeli és természetbeni települési támogatást évről évre egyre kevesebb lakos kap. Ennek több oka is van, egyrészt javult a családok anyagi helyzete, a munkaerőpiacon való elhelyezkedésnek köszönhetően, másrészt sokan alkalmi munkából élnek

és emiatt nem töltik ki a szükséges jövedelemnyilatkozatokat, harmadrészt nem igénylik a támogatást.

Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

Egyéb önkormányzati támogatásként fiatal házások első lakáshoz jutás támogatása igényelhető önkormányzatunknál. Ennek több feltétele is van, a házaspár egyikének legalább 2 évig Sáp településen állandó bejelentett lakhellyel kell rendelkeznie, az igényelt támogatás Sáp községben található ingatlanra terjed ki, megelőzően egyéb lakástulajdona nincs, valamint jövedelemigazolás csatolása is szükséges. A táblázatból is látszik, hogy nagyon kicsi az igény a támogatásra.

e) eladósodottság

A településen a lakások 99 %-a vezetékes ivóvízzel ellátott, minden lakásnál elérhető a villamos áram. Azért „elérhető”, mert egyre több lakás esetén kerül sor a meg nem fizetett tartozások miatt a kikötésre, illetve számos esetben szerel fel a szolgáltató előre fizetős mérőt. A lakások kb. 80 %-a tekintetében beszélhetünk vezetékes gázzal való ellátottságról. Itt is megfigyelhető, hogy az alacsony jövedelmek, illetve az energiahordozó árának emelkedése miatt egyre többen térnek vissza a vegyes tüzelésre. Szennyvízelvezető csatornahálózat nincs a településen, a lakosok derítő aknába gyűjtik a szennyvizet, ahonnan szippantás útján más településről érkező szolgáltató szállítja el ártalmatlanításra.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nem tartoznak a településhez.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nem jellemző kimondottan a település egyes részeire a lakásállomány leromlott állapota, a közlekedés súlyos nehezítettsége, elsősorban található a település lakhatatlan ingatlan. Főként a település peremterületén található utcák szilárd útburkolattal történő ellátása szükségszerű.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A településen elsősorban lagnak ezen szempontoknak megfelelő lakosok.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen nem jellemző a telepesedés, minden település részen élnek mélyszegénységben élők és romák, így szegregátumról nem tudunk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Sáp község Önkormányzata az önkormányzati törvény és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdésében meghatározott kötelező, és az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatait egészségügyi feladat-ellátási szerződések útján látja el. A településen 2022. május 1. óta a házi orvosi feladatokat a Dr. Opauszki Mihály végzi, a település helyettes háziorvosa Dr Gál Jenő. A háziorvosi szolgálat helyettesítés formájában történik, az állás betöltetlen, hiszen a praxis az önkormányzat tulajdonában áll. Gyermekorvosi ellátás külön nincs a településen, hiszen vegyes praxisban dolgozik a háziorvos a településen.

Az ügyeleti ellátást az Országos Mentőszolgálat (4025 Debrecen, Külső vásártér 5.) látja el.

Szükség esetén a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gróf Tisza István Campus (4100 Berettyóújfalu, Orbán Balázs tér 1.) tudja fogadni a körzetéhez tartozó sürgős eseteket, melyhez településünk is tartozik, hiszen ugyanebbe a rendelőintézetbe történik a járóbeteg szakellátása is a település lakóinak.

A területi ellátásért felelős kórház – a berettyóújfalui Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gróf Tisza István Campus – a községtől 22 km-re érhető el, illetve a vármegyei Debreceni Egyetem Klinikai Központ Kenézy Gyula Campus és a Debreceni Egyetem Klinikai Központ, mely 40 km távolságra van.

A fogorvosi alapellátást a település lakossága Földesen tudja igénybe venni, mely 5 km-re található a településtől.

A védőnői szolgálat 2023. június 30. napjáig az önkormányzat kötelezően ellátott feladatai közé tartozott. 2023. július 1. napjától azonban az irányító vármegyei intézményekhez került át, heti 20 órában biztosított a védőnői ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	28	3,58
2019	1	0	0	1	23	2,00
2020	1	0	0	1	24	2,73
2021	1	0	0	1	18	2,09
2022	1	0	0	1	21	1,32
2023	1	0	0	1	25	0,42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított.

A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata a védőnő, illetve orvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, orvos, gyógypedagógus bevonásával történik.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális alapellátásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető.

E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. Ezeken túl elmondható, hogy a településen számos lehetőség van a mozgásra, sportolásra. Az önkormányzat jelentős segítséget nyújt azzal, hogy biztosítja a gyermekek versenyekre való eljutását.

2023-ban sikeres orvosi eszközbeszerzés történt, melynek segítségével szív- és érrendszeri betegségek, cukorbetegség, vastagbél-szűrések folyamatosak. Az ÁNTSZ-szel közreműködve lesz lehetőség ezen szűrésekre. A betegeknek segítséget nyújtanak előjegyzés kérésben, valamint vérnyomásmérőket tudnak kihelyezni ellenőrzés céljából. Mivel a házi orvos belgyógyász szakvizsgával is rendelkezik, így vérképből több vizsgálatot tudnak kérni, orvosi alkalmassági vizsgálat elvégzésére is lehetőség van, ezzel is bővítve a háziiorvosi szolgálatot. Valamint vérérdességátzó gyógyszer szedőknél egy gyorsmérővel meg tudják mérni, ellenőrizni a gyógyszer hatékonyságát, így csak időnként szükséges érvizsgálatra küldeni a betegeket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A TÁMASZ Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a fejlesztő és rehabilitációs, alapvető ellátáshoz való hozzáférést.

A helyi óvodában lehetőség van fejlesztő foglalkozások igénybevételére. 4 éves kortól DIFER mérés, logopédiai vizsgálat és pedagógiai szakszolgálat iskolaérettségi vizsgálata is elérhető. További feladatokat központilag lát el a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a közétkeztetést az óvoda épületében működő 300 adagos konyhával biztosítja, ahol a gyermek, szociális és a lakosság, az intézményekben dolgozók részére lehetőség van vendégbéd igénybevételére is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen sport szakkör nem működik, ezért célszerű lenne, főként a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltése érdekében egy kondiparkot létesíteni, mely minden napszakban elérhető lehet az igénylők részére. Ezt pályázat útján kívánja megvalósítani az önkormányzat. Nyilvános játszótér van a településen, melyet a kisgyermekes családok rendszeresen igénybe vesznek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatásokat: a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítő szolgálatot, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az önkormányzat társulási formában látja el a Kabai TÁMASZ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által. A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, betegek, fogyatékkal élők.

A családsegítő szolgálat a szociális, vagy mentálhigiénés problémák, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyeknek, családoknak nyújt szolgáltatást az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. A megnövekedett terhek súlya alatt többen, és egyre gyakrabban keresik fel a családsegítőt. A szociális problémákkal küzdők jelentős számmal az alacsony végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezők közül kerülnek ki.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A prevenciós munkában nagy szerepe van a közintézményeknek, valamint a Kabai TÁMASZ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a

célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Megfigyelhető, hogy a közgyógyellátásban részesülők száma 2022-től bár kis mértékben, de emelkedik, pedig a gyógyszerköltség megállapításának feltételei jelentősen szigorodtak az elmúlt időszakban.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A településen Népkonyha nem üzemel, folyamatban van a szolgáltatás elindítása.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Sáp község Önkormányzata a korábbi években több jelentős összegű pályázati támogatást nyert a köznevelési, közművelődés fejlesztésére, akadálymentesítésére, az egészségügyi alapellátás színvonalának emelésére, az idősek, gyermekek szállítását segítő akadálymentesített kisbusz beszerzésére.

Az iskola felújítására és tornateremmel történő bővítésre európai uniós pályázatból került sor.

Felújításra az óvoda épülete szintén uniós forrásból, mely a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, esztétikus és korszerű körülmények között vehetik igénybe a napközbeni ellátást. Az óvoda épületének felújításával egyidejűleg bővítésre és felújításra került a 300 adagos konyha is, mely ellátja a település gyermek, szociális és vendég étkeztetését a településen. Ezek mind részét képezik az esélyegyenlőség megteremtésének.

Megtörtént a közösségi ház felújítása, melynek keretében egy uniós színvonalú közösségi tér is

kialakításra került, így a falu központjának fejlődése megadatott.

A Bojtor Imre Művelődési Ház felújítása is befejeződött, majd új hangosító berendezés került beüzemelésre. A megújult művelődési ház sok közösségi programnak helyt adó, modern épületté alakult.

Az önkormányzat képviselő-testülete minden évben tervez költségvetési keretet az esélyegyenlőség megteremtését is célzó pályázatokon való részvételhez szükséges önerő biztosítására. Ezért valósulhattak meg a fent már megemlített beruházások.

A képviselő-testület mind a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló, mind a gyermekek védelméről szóló rendeletében biztosít olyan szociális alapon nyújtható ellátásokat, melyek központi jogszabály alapján nem kötelező ellátások. Ide sorolhatjuk a fiatal házasok első lakáshoz jutási támogatását, a nyugdíjasok egyszeri támogatását, a szülési támogatást, a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázatot.

Korosztályonként is mind az ifjúságnak, mind az idősebb korosztálynak van szórakozási lehetőség, de műsoraikkal ezt egymásnak kölcsönösen is biztosítják. Az óvodai, iskolai ballagások, karácsonyi ünnepek is nagyon családi hangulatúak, meghittek. A megújult közösségi téren minden évben felállított úgynevezett „falukarácsonyfája” mellett az adventi hétvégéken békés, szeretetteljes várakozást nyújt a falu minden lakója számára a karácsonyi ünnepekhez.

Az idősek napját is megrendezzük minden évben. Idősek napközi otthonában is tartalmas kulturális élet folyik. Dalaikkal, verseikkel, színdarabjaikkal nemcsak a helyieket, de közelebbi távolabbi települések lakóit is szórakoztatják különböző rendezvényeken a Nyugdíjas Klub tagjai. A település lakói elsősorban a református gyülekezet tagjai.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színtere a településen elsősorban a művelődési ház, ahol az e-Magyarországpont is működik, és a hozzákapcsolódó park, mely a futballpályának is helyt ad, a Közösségi tér, az idősebbek számára pedig a templom. A Közösségi téren zajlanak a nagyobb közösségeket megmozgató események (falunap, sportnap, kiállítások stb). A közösségi élet fórumai a különböző települési rendezvények.

Sajnos a mai túlhajszolt, digitalizált világban nagyon nehéz az embereket kimozdítani otthonukból, ezért a települési rendezvények látogatottsága nagyon változó. A községi könyvtár is elsősorban iskola könyvtári feladatokat lát el. Az emberek az olvasás helyett inkább a neten való szörfözést részesítik előnyben.

Közösséget is inkább a facebookon építenek. Nagyon nehéz feladat elé állítva ezzel a rendezvényszervezőket.

A Polgárőrség Helyi Szervezete régen alakult, 2012-ben átszerveződött, új vezetőséget választott, tagjai megfiatalodtak. Az egyesület célja és feladatai: a közrend és közbiztonság, a bűncselekmények megelőzése és a baleset megelőzés, a gyermek és ifjúságvédelem, a katasztrófa elhárítása, valamint a környezetvédelem. A napi szintű kapcsolattartás érdekében elengedhetetlen egy iroda működtetése, ahol gyűléseket, megbeszéléseket, ügyintézés, iratmegőrzést lehet intézni. Jelenleg ilyen irodaépület, vagy helyiség nem áll rendelkezésre az egyesület számára, ezen támogatást pályázat útján kívánja megvalósítani az önkormányzat.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	2 355	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adat

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A társadalmi együttélés az adott normákhoz, viselkedési szabályokhoz alkalmazkodik, azonban vannak az adott normáktól eltérő viselkedési módok is, mint alkoholizmus, bűnözés.

A Püspökladányi Rendőrkapitányság 2023. évről készült beszámolója alapján Sáp községben a közbiztonság helyzete közepesnek mondható, a korábbi évek tendenciái nem változtak jelentős mértékben. A településen a lakosság bevonásával kialakított jelzőrendszer segít az idegen bűnelkövetőkkel szemben folytatott rendőri tevékenység során. A település közbiztonságának javítása érdekében kiemelkedő szerepe van a Polgárőrségnek, akik többször teljesítenek közös szolgálatot a rendőrséggel. Sajnos a település körzeti megbízottja nem lakik a településen, amit a lakosság hiányol. Tavaly is rendszeresen végezte a rendőrség az idős emberek felvilágosítását a sértetté, áldozattá válásuk megelőzése érdekében a TÁMASZ szervezésében.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségek lakóira jellemzőek a szolidaritás megnyilvánulási formái is, hiszen több esetben szerveztek már gyűjtést helyi szinten, és kapcsolódtak országos (vörösiszap, borsodi árvíz)

adományozási akciókhoz. Civil szervezetünk élen jár az önkéntes munkában is, példát mutatva ezzel a település lakosságának.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen kíván hagyományőrző foglalkozásokat tartani, a hagyományok megőrzése, továbbadása céljából az utókornak, valamint szabadidős tevékenységeket szervezni, melyhez azonban szükségük lenne egy állandó helyiség biztosítására az önkormányzat részéről.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön nincsenek önszerveződő közösségek. A TÁMASZ Sáp telephelyén a nappali ellátottak körében rendszeres klubfoglalkozások vannak, melyet rendszeresen látogatnak az ellátottak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az utolsó választási adatokon kívül nem áll rendelkezésre arra vonatkozóan adat, hogy a településen hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. A 2024. évi nemzetiségi választás alkalmával 163 fő vallotta roma nemzetiségűnek magát a településen. A roma származás, hasonlóan a fogyatékosokhoz az érintettek önkéntes hozzájárulása alapján kerülhet rögzítésre, azaz Helyi esélyegyenlőségi programban csak akkor utalhatunk az érintettek roma vagy fogyatékos voltára, ha ők önkéntesen és határozottan hozzájárultak ehhez.

A roma nemzetiségi önkormányzat együttműködik a települési önkormányzattal, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal a roma származású gyerekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. A roma nemzetiségi önkormányzat évente egy alkalommal roma napot rendez a településen élő roma családok számára, illetve bekapcsolódik az önkormányzat és annak intézményei által megtartott minden rendezvényhez.

A Sáp Község Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzata és a Sáp Községi Önkormányzat együttműködési megállapodás kötött, mely részletesen tartalmazza azokat a feladatokat és együttműködési lehetőségeket, amelyek eredményesen segítik a jogszabályokból eredő kötelezettségek teljesítését és a közösen megfogalmazott célok megvalósítását. A partnerség Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetről nincs tudomásunk.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság	képzési, továbbképzési lehetőségek biztosítása
Számukra megfelelő munka hiánya	munkalehetőségek keresése, erről adatbázis kialakítása, közfoglalkoztatás kiszélesítése
A romákra és mélyszegénységre vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése
Lehetőség hiánya a mélyszegénységben élők és romák hasznos szabadidős tevékenységének elősegítésére	kondipark kialakítása
Önkormányzati ingatlanok magas rezsiköltsége megújuló energia felhasználásával az ökológiai lábnyom csökkentése	önkormányzati ingatlanok fejlesztése, megújuló energia felhasználásával napelem kiépítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) otthonteremtési támogatás,
- e) kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) gyermekek napközbeni ellátása,
- c) gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) otthont nyújtó ellátás,
- b) utógondozói ellátás,
- c) területi gyermekvédelmi szakszolgálat

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) védelembe vétel,
- b) családba fogadás,
- c) ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) átmeneti nevelésbe vétel,
- e) tartós nevelésbe vétel,
- f) nevelési felügyelet elrendelése,
- g) utógondozás elrendelése.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	450	448	898	50,11%	49,89%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			38	4,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	87	76	163	9,69%	8,46%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	25	44	2,12%	2,78%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően elérhető az óvodai ellátás, valamint az általános iskolai oktatás. Az általános iskolában tanulók bekapcsolódhatnak a művészetoktatásba, illetve különböző szakkörök közül választhatnak. A fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését segítik a művelődési ház különböző programjai, a civil szervezetek által szervezett programok.

A Gyermekjóléti szolgálat ellátotti köre a település közigazgatási területén élő 0-18 éves gyermekek. Azonban tevékenysége nemcsak a gyermekekre terjed ki, hanem azok környezetére, családtagjaira is. A családgondozó személyes segítő kapcsolat keretében, a családok komplex egységként kezelve védi a kiskorúak jogait, érdekeit.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkeznek, igénybe vehetik a tankönyvtámogatást is.

A gyermekek helyzetét vizsgálva a településen jelenleg a legnagyobb problémát az óvodai, általános iskolai létszám jelenti, ami szinte évről-évre csökken.

A veszélyeztetett gyermekek száma évről évre stagnál, hasonlóan a védelembe vett gyermekek számához. A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint a védelembe vett gyermekek esetében Önkormányzati adatok alapján általánosságban elmondható, hogy a környezeti nehézségek és a szülőknek felróható magatartás, valamint a gyermeknek felróható magatartás hátráltatja, vagy akadályozza fejlődésüket.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	19	n.a.
2019	30	45
2020	19	18
2021	26	27
2022	21	26
2023	24	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma évről évre növekszik, hiszen számos más kedvezmény (ingyenes tankönyv, étkezés) társul hozzá. Sajnos ez az ellátási forma is jövedelemhez kötött és sok esetben emiatt esnek el amúgy rászorult családok az ellátástól.

Sokan vannak ugyanis, akik feketén dolgoznak, így ők nem rendelkeznek igazolható jövedelemmel, legfeljebb alkalmi munkáról nyilatkoznak, és vannak, akiknek a munkáltatói

igazolása alig száz forinttal haladja meg a jövedelemhatárt, így kérelmüket el kell utasítani, holott a családi körülmények indokolnák az ellátást.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénybevételére jellemző, hogy rendszeresen ugyanazon családok vannak a kérelmezők között.

Sápon társulás keretein belül működik a gyermekjóléti szolgálat, melynek jelentős szerepe van a gyermekek veszélyeztettségének felismerésében, és a veszélyeztető helyzet kezelésében és megszüntetésében. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója helyi lakos, aki jól ismeri a település lakóit, azok problémáit, és a lakosok elfogadják őt. Jó és hatékony az együttműködése a jegyzővel, nevelési-oktatási intézményekkel, orvosokkal, védőnővel, illetve a családokkal is.

A településen az elmúlt öt évben stagnál a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma. A védelembe vétel oka legtöbb esetben a szülői elhanyagolás volt, emellett pedig a tankötelezettség elmulasztása. Elmondható, hogy az esetek többségében a gyermekjóléti szolgálat folyamatos segítsége és ellenőrzése hatására nincs szükség a gyermekek családból történő kiemelésére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a vizsgált időszakban jelentős változást nem mutat, minden évben igen magas azok száma, akik erre az ellátásra jogosultak. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő szülő, ha az időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formái:

- gyerekétkeztetési normatív kedvezmény,
- pénzübeli támogatás,
- külön jogszabály szerinti egyéb kedvezmény.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	148
2019	140
2020	136
2021	136
2022	127
2023	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	1	7	8
2019	1	5	6
2020	1	3	4
2021	2	3	5
2022	1	2	3
2023	1	3	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2/2023. (I.27.) számú rendeletébe építette be települési támogatás szabályait. A törvény alapján az önkormányzati rendelet értelmében havi rendszerességgel nyújtott támogatások közül eseti jelleggel nyújtható támogatás a születési, és rendkívüli települési támogatások. Bursa Hungarica Ösztöndíj pályázat is kérelmezhető, mert minden évben csatlakozik az önkormányzat a kiírásban meghirdetett feltételek biztosításával. Iskoláztatási támogatást nyújt a középiskolai és felsőfokú tanulmányait befejező tanulók számára, bizonyítványuk bemutatása ellenében.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Településünkön minden óvodás és általános iskolás gyermek mentesül az étkeztetés fizetése alól.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön nincs nem magyar állampolgárságú gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön nincs ilyen gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem jellemző túlzottan leromlott lakókörnyezet, a közlekedés nem súlyosan nehezített, elszórta található a településen lakhatatlan ingatlan. Főként a település peremterületén található utcák szilárd útburkolattal történő ellátása szükségyszerű. A településen elszórta élnek a főbb társadalmi problémákkal élő gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő, valamint a gyermekjóléti szolgálat a tevékenysége során a lakosság szélesebb rétegeivel tart kapcsolatot. Családlátogatásaik során sokszor szinte a család minden problémáját megismerik.

Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket a védőnő végzi. Az iskolaorvosi feladatokat a házi orvos a védőnővel közösen látja el. Gyermekorvos nincs a településen, mivel a házi orvos praxis vegyes, az iskolafogászat Földesen, a szomszéd településen biztosított.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermekorvos nincs a településen, mivel a házi orvosi praxis vegyes, az iskola fogászat Földesen, a szomszéd településen biztosított.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Sápi Óvodában lehetőség van a sajátos nevelési igényű, autista gyermekek fejlesztésére, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus segítségével.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti és a családsegítő szolgálatot a Kabai Tamasz Családsegítő és Gyermekjóléti Társulás látja el a településen 2006. óta társulási formában, melynek gesztora Kaba.

Az óvodában és az iskolában gyermekétkeztetést az önkormányzati konyha biztosítja. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek az étkezést ingyen vehetik igénybe. A tankönyvet minden gyermek ingyenesen kapja.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön bölcsődei ellátás nincs.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A TÁMASZ Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatát által biztosított a veszélyeztetett gyermekek érdekében működő jelző rendszeres szolgálat. Ennek a szolgálatnak helyi szinten a gyermekjóléti szolgálat, az iskola, óvoda, a házi orvos, a védőnő, a hatóság a tagjai. Munkájukat a Polgárőrség, a Helyi Nemzetiségi Önkormányzat nagymértékben segíti. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése egymás tájékoztatásán alapszik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a településen igénybe vehető a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, az önkormányzat által biztosított rendkívüli gyermekvédelmi és átmeneti támogatás, illetve társulási formában a támogató szolgálat. A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet tölt be a jelzőrendszer (védőnő, házi orvos, gyermekjóléti szolgálat, pedagógusok, óvónők) áll. Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Óvodai tornaszoba és iskolai tanterem áll rendelkezésre a köznevelési intézményekben, kisgyermekek számára játszótér is található a településen. Azonban nevelési időn kívüli időszakban, valamint a 14 éves kor fölötti gyermekek, fiatalkorúak számára szabadidős tevékenységük hasznos eltöltésében nagy szerepet töltene be egy kondipark létesítése a településen.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Sápi Óvoda 300 adagos óvodakonyháján történik a gyermekek intézményi és szünidei gyermekétkeztetése.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nincs megkülönböztetés az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok között. Az önkormányzat a roma nemzetiségi önkormányzattal együttműködve minden évben megrendezi a gyermeknapot és a mikulás napi ünnepséget, melyre a településen élő 0-14 éves korú gyermekek kerülnek meghívásra.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nincs tudomásunk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Ösztöndíj pályázati rendszerhez, mely a felsőoktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülő hallgatóknak pénzbeli támogatást nyújt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Az óvodában, iskolában gyógypedagógus, pszichológus nincs, a fejlesztő-pedagógus biztosított. Az esélyteremtés érdekében az Önkormányzat minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerhez, támogatva ezzel a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét.

Hátrányos megkülönböztetésről sem az óvodában, sem az iskolában nincs tudomásunk.

Az önkormányzat minden évben az éves költségvetésében anyagi fedezetet különít el a közép és felsőfokú iskolai tanulmányaikat folytató diákok számára. 2023. évben a középiskolások, akik sikeresen (pótvizsgára kötelezés nélkül) fejezik be a tanévet és maximum 20 óra igazolatlan órával rendelkeznek a bizonyítvány bemutatását követően 15.000,-Ft/ tanuló iskoláztatási támogatásban részesülnek. Azok a felsőfokú intézménybe járó nappali tagozatos diákok, akik iskolalátogatási igazolást hoznak a tanév elején a beiratkozás tényéről, azok pedig 30.000,-Ft támogatásban részesülnek.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az önkormányzat kisbusza rendelkezésre áll mind az óvodás, mind az iskolás gyermekek részére.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	27	20	74,07
2019	34	0	0,00
2020	27	0	0,00
2021	28	0	0,00
2022	29	0	0,00
2023	37	1	2,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	68	90,67
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	1	1,92
2022	n.a.	0	0,00
2023	n.a.	1	2,13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	5	127
2019	9	109
2020	8	92
2021	8	92
2022	3	101
2023	4	97

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az önkormányzat az intézményben egy gyógypedagógust és egy pedagógiai asszisztent foglalkoztat. Fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus segítik az oktató, nevelő munkát. Megbízási szerződéssel helyben logopédus, pszichológus és fejlesztő pedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	65	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	16
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	2	65	1	27	0	0	14
2019	n.a.	2	65	1	34	0	0	17
2020	n.a.	2	65	1	27	0	0	14
2021	n.a.	2	65	1	28	0	0	14
2022	n.a.	2	65	1	29	0	0	15
2023	n.a.	2	65	1	37	0	0	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	5	1	15,00	0,00
2019	0	4	1	15,75	0,00
2020	0	5	1	11,00	1,82
2021	0	5	1	10,40	1,92
2022	0	4	1	12,50	0,00
2023	0	4	1	11,75	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	15
2019	13
2020	13
2021	8
2022	10
2023	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés nem tapasztalható intézményeinkben.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A Sápi Óvoda 65 férőhellyel rendelkezik, 2 óvodai csoporttal.

A Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Ökrös István Tagiskolája a Berettyóújfalui Tankerület fenntartása alá tartozik. 120 férőhelyes az intézmény, jelenleg 4 összevont osztályban 45 gyermek oktatása történik.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A Sári Gusztáv Általános Iskola és AMI Ökrös István Tagiskolában a pedagógusok törekednek az egyenlő bánásmód elvéhez, a pedagógus egyformán viszonyul minden tanulóhoz, a tanulók semmiben nem szenvednek hátrányt. A gyermekek egész napos ellátása biztosított, felmerülő probléma esetén családlátogatás történik.

Település szinten magas azon kiskorúak száma, akik igénybe veszik a család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásait.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	109
2019	n.a.	n.a.	n.a.	112
2020	n.a.	n.a.	53	100
2021	n.a.	n.a.	61	100
2022	n.a.	n.a.	47	90
2023	n.a.	n.a.	38	91

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Anyagi nehézségek, nélkülözés	pályázat keretein belül a rászorulóknak rendszeres támogatása iskolai program keretében
Magas a veszélyeztetett gyermekek létszáma, melynek okai nem ismertek	Veszélyeztetett gyermekekre vonatkozó adatok gyűjtés
Lepusztult iskolai játszóudvar	halmozottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Sajnos a rendszerváltás óta eltelt évtizedben a nők hátránya nemhogy csökkent volna Magyarországon, hanem számos területen nőtt a férfiakkal szemben. A nőket érő hátrányokról több kötetnyi szakirodalom jelent meg az utóbbi években. Ezek általános megállapítása, hogy a nők hátrányos helyzetének legfőbb oka elsősorban a mélyen rögződött előítéletekben, a nők és az

esélyegyenlőség előítéletes társadalmi megítélésében keresendő. Európai integrációnk érdekében ezért mindenekelőtt a közvéleményt kell érzékenyíteni az előítéletek visszaszorítása, az esélyegyenlőség társadalmi megítélésének javítása érdekében.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – Járási hivatal foglalkoztatási osztályai, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikke, Munka Törvénykönyve 12 §, és az EbkTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők tekintetében csak kevés adattal rendelkezünk. Az állandó népességben belül a nők aránya 49,89 %. A nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, ebből következik, hogy magas az egyedülálló idős nők száma.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A női elhelyezkedéseket tekintve változó a helyzet. A magasabb iskolai végzettségűek a környező városokban találnak szellemi munkát, azonban az alacsony iskolázottak számára már nehezebb az elhelyezkedés. Sok esetben gondot okoz, hogy nem tudják hová tenni kisgyermeküket, ahol nincs nagyszülő ott nem biztos, hogy az anyuka munkába tud állni, mert sok esetben nem engedi táppénzre a munkáltatót.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Nők aránya a nyilvántartott álláskeresők számában évek óta szinte duplája a férfiak arányának. A nőket foglalkoztató munkahelyek a településen a közszférában, mezőgazdaságban és a kereskedelemben található.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	6,02	11,29	8,66%
2019	4,46	6,01	5,24%
2020	3,08	5,83	4,46%
2021	3,75	8,08	5,92%
2022	3,21	7,48	5,35%
2023	4,25	8,59	6,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	42,86	70,83
2019	67,65	65,22
2020	78,57	68,18
2021	61,11	68,18
2022	71,88	73,91
2023	65,79	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	56	3
2019	34	1
2020	28	1
2021	36	4
2022	32	5
2023	38	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők munkaerő-piaci hátrányát igazolják a következő mutatók:

nyilvántartott álláskeresők között a nők 60%-a tartósan munkanélküli
nyilvántartott álláskeresők aránya 2023-ban 8,59 %

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben *rontja* a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Képzésbe vonás, illetve a képzésszervezés kapcsán mindenképpen elmondható, hogy alapvető gát térségbeli nők képzésbe vonásánál, hogy alacsony mértékű a munkaerő-piaci igény a szakképzett női munkavállalók iránt, kevés olyan munkáltató van, ahol szakképzett női munkavállalót alkalmaznának. E tekintetben a piacképes munkaerő-piaci képzések során térségenként eltérő mértékben alakul ki a szakmastruktúrában ilyenféle aránytalanság, de amíg a munkaerőpiac igényoldalán radikális változás nem következik be, jelentős változás nem várható.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők számára a közfoglalkoztatás sem biztosít elhelyezkedési lehetőséget, mert általában nehéz fizikai munkát kell végezni, és inkább férfiakat alkalmaz az önkormányzat is.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra, a könnyűipar és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljeskörűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem érkezett jelzés hátrányos megkülönböztetés miatt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők terhei nagyobbak, hiszen sok esetben munka mellett ők látják el a gyermekeket, az idősebb családtagokat, a dolgozó, vagy munkanélküli férfiakat. Ettől már csak a gyermeküket egyedül nevelő nők helyzete a rosszabb. Az anyák munkavállalását segítő szolgáltatások nincsenek a településen, jelentős probléma a bölcsőde hiánya. Ha nincs a háttérben nagyszülő, akkor szinte lehetetlen a munkába állás, marad a segély és az alkalmi munka.

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A kisgyermeket nevelő nők (és férfiak) esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő feladata, aki a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. Családtervezéssel kapcsolatban a serdülő korban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket és a családokat érő erőszak legtöbb esetben a családban marad. Nem merik elmondani, és nem tudják kihez is fordulhatnak segítségért. Nagy szerep hárul a védőnőre és a családsegítőre a felvilágosítás terén.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (családok átmeneti otthona, anyaotthon) csak vármegyei, regionális szinten biztosítottak. Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy hányan vették és veszik igénybe.

A szolgáltatások közvetítése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat feladata, évek óta kialakult jó gyakorlat alapján működik a jelzőrendszer.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerephez jutnak a település közéletében. Az önkormányzat által működtetett intézményekben zömében nők dolgoznak, példamutatással élve ezzel a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésében, a

családbarát munkahely megteremtésében.

A képviselő-testületben is van jelenleg egy nő, aki egyben a település díszpolgára is. A Polgárőrség tagjaiban is vannak nők, illetve az Önkéntes tűzoltó egyesület tagjai között is. Közösségként is működnek – Nyugdíjas népdalkör.

A nők közéleti szerepvállalását nagyban befolyásolja a társadalom női szerepfelfogása. Felmérésekből kiderül, hogy Magyarországon sok esetben a nők is szerepüket elsősorban a családi környezetben határozzák meg, a gyermeknevelési, háztartási feladatokat helyezve előtérbe. Számításba véve azt a tényt, miszerint a nők maguk is másképp ítélik meg a társadalomban betöltött szerepüket, elmondható, hogy a politikában, közéletben való részvétel nem kizárólagos mutatója az esélyegyenlőségnek.

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére.

A települési képviselők körében nő nem található. A hivatal vezetőinek és középvezetőinek túlnyomó többsége nő.

Megállapítható, hogy a településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten ért probléma elsősorban a munkanélküliség, helyesebben a megfelelő munkahely hiánya. A három műszakos munkarend ugyanis nem megoldható a háztartásvezetés és a gyermeknevelés mellett. A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Fontos lenne a családbarát munkahely megteremtése, és a szemléletváltás, mely szerint a nők helye már nemcsak a ház és a család körül van.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság	képzések keresése, biztosítása
Családbarát munkahely hiánya	4-6 órás munkahelyek megkeresése, erről adatbázis kialakítása
Nem tudnak eljárni dolgozni a gyermek 3 éves koráig	bölcsőde kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya 1950-ben az egész világon 8%, 2000-ben 10% volt, 2050-ben azonban – az ENSZ „A világnépesség öregedése – 1950–2050” című, 2000-ben közzétett kiadványa szerint az emberiségnek már több mint egyötödét, Európában 36–37%-át 60 éven felüliek teszik majd ki. Ennek a gazdaság fejlődésére, a munkaerőpiacra, a generációs transferekre gyakorolt jelentős közgazdaság hatásai várhatók. Emellett olyan társadalmi hatásokkal is számolni kell, amelyek többek között a családösszetételben, az együttélési formákban, az egészségügyi ellátásban mutatkoznak majd meg, sőt a változások még a közéletet, a politikai magatartást (pl. a választások alakulását) sem hagyják érintetlenül.

Elmondható tehát, hogy az idősebb korcsoportok létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalom működésének meghatározó módon képezi az alapját.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Jól látható, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma 2018-2022 között csökkenő tendenciát mutat, majd 2023-ban minimális emelkedés észlelhető. Tehát az idősök aránya a z utolsó évben növekedett.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	128	183	69,95%
2019	122	181	67,40%
2020	122	183	66,67%
2021	118	163	72,39%
2022	116	163	71,17%
2023	124	166	74,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	53	112	165
2019	55	101	156
2020	49	96	145
2021	49	90	139
2022	45	81	126
2023	51	85	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	2	0	43	71	0	12	2
2019	1	0	47	67	0	10	2
2020	1	0	42	65	0	8	3
2021	1	0	41	59	0	7	3
2022	1	0	39	55	0	6	4
2023	1	0	44	60	0	5	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2023. évi adatokat vizsgálva a településen a 65 év felettek száma 124 fő, aránya az összlakosság 14,65 %-a. Az idősek nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások zömét özvegy nők alkotják. Nagy probléma az egyedüllét, a magány, hiszen ez még ott is gondot jelent, ahol biztosított a család, mert a család fiatalabb tagjai kevés időt tudnak szánni a velük való törődésre, gyakran távol élnek, a megélhetési gondok miatt sokszor több, mint 8 órát dolgoznak. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások közül a szociális étkeztetés keretében az időseknek igény szerint házhoz szállítja az önkormányzat az ebédet. A házi segítségnyújtás kiterjed a bevásárlásra, gyógyszerek felírására, kiváltására.

Nagy probléma, hogy még idősek klubja sem működik évek óta a településen, pedig a magány, egyedüllét okozta szellemi leépülés lelassításában nagy segítség lenne.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	56	34	28	36	32	38
41-45 év (TS 042)	Fő	6	4	5	5	3	4
	%	10,71%	11,76%	17,86%	13,89%	9,38%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	3	0	3	3	4
	%	12,50%	8,82%	0,00%	8,33%	9,38%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	2	2	4	2	6
	%	7,14%	5,88%	7,14%	11,11%	6,25%	15,79%
56-60 év (TS 045)	Fő	6	4	1	2	4	2
	%	10,71%	11,76%	3,57%	5,56%	12,50%	5,26%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	9	9	11	12	8	4
	%	16,07%	26,47%	39,29%	33,33%	25,00%	10,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta a településen meghaladja az országos átlagot, emelkedés tapasztalható az 50 év feletti munkanélküliek számában. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járuléksökkentési kedvezményben részesülnek.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A Kabai TÁMASZ Családsegítő és Gyermejkölési szolgálat Sápi telephelyén működő kirendeltségen heti rendszerességgel tartanak foglalkozásokat, előadásokat az ellátottaknak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	53	112	165
2019	55	101	156
2020	49	96	145
2021	49	90	139
2022	45	81	126
2023	51	85	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások közül elérhető az étkeztetés és a jelzőrendszeres segítségnyújtás, házi segítségnyújtás. Az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősök számára is biztosított.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális programokhoz való hozzáférés településünkön adottak, igény szerint a művelődési ház szervez programokat vagy a TÁMASZ Sápi telephelye.

c) idősök informatikai jártassága;

Pontos információink az idősök informatikai jártasságaira nincsenek. Nagyrészüket rendelkezik internet hozzáféréssel. Sokuknak van számítógép, laptop vagy okostelefon, mellyel kapcsolatot tudnak tartani családtagjaikkal, messzebb élő rokonaikkal, ismerőseikkel.

d) a generációk közötti programok.

A TÁMASZ Szociális Szolgáltató Központ Sápi telephelye biztosítja számukra, hogy napjaikat aktívan, emberek között töltsék, biztonságban érezzék magukat és különösen a COVID időszak után fontos volt, hogy érzelmi támogatást is kapjanak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Támasz Szociális Alapszolgáltató Központ Sápi Telephelyén a nappali ellátás keretein belül kézműves foglalkozások, egészségnapok, azon belül diabétesz előadás kerül megrendezésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősebb 50 év feletti korosztály munkaerő piaci esélyei, lehetőségei korlátozottak	Az önkormányzati közmunkaprogramokba az 50 év feletti korosztály bevonása
Sok az idős egyedül élő ember	Programok szervezése
Az idősök gyakran válnak bűnelkövetések áldozatává.	Idősök áldozattá válását megelőző információ nyújtás, intézkedések

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékkal élő személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	7	22	29
2019	6	19	25
2020	5	20	25
2021	5	21	26
2022	4	18	22
2023	3	17	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek. A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékossgügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékkal élő emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékkal élő embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is. Már a gyermekek nevelésénél figyelembe kellene venni, hogy megismerjék, elfogadják a másságot, megismerjék a fogyatékkal élő embereket, egyenjogú emberként kezeljék és ne „csodabogárnak” nézzék.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Közfoglalkoztatás keretében van lehetőség a foglalkoztatásra, amennyiben a meghatározott munkakör betöltésének orvosi alkalmassági akadályja nincs.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak lehetőségei Sáp településen korlátozottak.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Sáp településen nem érkezett ilyen probléma jelzése.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A TÁMASZ Sári telephelye biztosítja a fogyatékkal élők alapszolgáltatásait, úgymint szállításban vagy kommunikációban történő segítségnyújtás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt. A törvényben szabályozott ellátásokat vehetik igénybe pl: emelt családi pótlék, súlyos mozgáskorlátozottak kedvezménye, fogyatékossgai támogatás.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A házi orvosi szolgálatnál széleskörű egészségügyi ellátás érhető el, egyes szűrővizsgálatok is megszervezhetők. A rehabilitációs ellátások igénybevételéhez szükség szerint szállításban tud segítséget nyújtani a Tamasz kisbusza.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat intézményei akadálymentesítettek. A Hivatal felújítása folyamatban van, annak akadálymentesítése is a pályázat része.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az óvoda, orvosi rendelő, a TÁMASZ Sári kirendeltsége, a művelődési ház akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Sáp településen minden közintézmény akadálymentesített.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Sáp településen, főként a település peremterületén található utcák szilárd útburkolattal történő ellátása szükségszerű. Ezen utcák szilárd útburkolat nélküliek, ez kissé megnehezíti az ott lakó fogyatékkal élő lakosok közlekedését.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye stb.);

A TÁMASZ Sápi telephelye biztosítja a fogyatékkal élők alapszolgáltatásait, úgymint szállításban vagy kommunikációban történő segítségnyújtást.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az egészségügyi, és közintézményekben teljesen megoldott az akadálymentesítés.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az orvosi rendelő, gyógyszertár, óvoda, iskola, művelődési ház, Támasz sápi telephelye akadálymentesített épületek, így a közösségi programokon való részvétel teljes mértékben biztosított.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Sáp településen nem érkezett ilyen jellegű probléma, ezért nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők foglalkoztatásának bővítése új gazdasági szereplők bevonásával a település vonatkozásában	Kapcsolatfelvétel országos szervezetekkel, potenciális foglalkoztatók felkeresése, ez által új lehetőségek keresése a hátránykompenzáció érdekében
Nem áll rendelkezésre kellő adat a fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem áll rendelkezésre kellő adat a gyermekek fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információk, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása
Nem megfelelő tömegközlekedés	kerékpárút kiépítése szomszédos településekkel
A település peremterületén lévő lakosok csapadékos időjárás esetén nehezen megközelíthetőek mentővel és kukásautóval	szilárd útburkolat létesítése
Civil szervezeteknek önálló helyiségek hiányában korlátozottak a lehetőségei	civil szervezetek számára önálló önkormányzati helyiségek kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A Polgárőrség Sápi Egyesület 20 taggal rendszeresen részt vesz a közrend- közbiztonság felügyeletét ellátó rendőrségi munka segítségével. Kiemelt időszakokban, például halottak napja, adventi időszak, a polgárőri járőrözést emelt létszámmal teljesítik. Önkormányzati, települési rendezvényeken mindig biztosítják a rendezvény zavartalan lebonyolítását, a helyszínnek biztosításával.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A két önkormányzat között az együttműködési megállapodást minden évben mindkét képviselő-testület újból elfogadja. Közös együttműködésük eredménye a gyermekek számára megrendezésre kerülő gyermeknap és a mikulás ünnepség. Az idősök napi rendezvényeket is közösen szervezik. Minden nemzeti ünnepünk koszorúzással történő megemlékezésén részt vesznek. A rendezvényeket lehetőségeikhez mérten anyagilag is támogatják.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A település érdekeit szolgálva több, környező önkormányzattal szoros az együttműködésünk, hiszen közös önkormányzati hivatal kialakítására került sor Tetétlen központtal Bihartorda településsel.

Kabai Tamasz Családsegítő és Gyermejkölési Társulással társulási megállapodást kötöttünk a minél hatékonyabb szociális és gyermekjóléti szolgálat ellátása érdekében.

Önkormányzatunk tagja a Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak, melynek feladata a település szilárdhulladékának a környezetvédelmi előírások betartásával történő elszállítása és kezelése.

A Debreceni Agglomerációs Hulladékgazdálkodási Társulásnak is tagja önkormányzatunk. A Társulás feladatköre többek között a nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása, hulladék újra hasznosítása, már nem működő települési szilárd hulladéklerakóinak rekultivációja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Sáp Község Önkormányzata között jó az együttműködés. A roma hagyományörzés és egyéb programok szervezésében mindenkor számíthat az önkormányzat Képviselő-testülete támogatására. Hagyományörzés, hagyományápolás mellett érdekképviseletet is ellátnak, képviselik nemzetiségük érdekeit. Évente szeretnének hagyományörző napot szervezni, ahova a környező települések roma lakossága is meghívást kapna, a szorosabb együttműködés eredményessége érdekében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Probléma a civil szervezetek önálló helyiség hiánya, hiszen a polgárőri szolgálat rugalmasabban, hatékonyabban kerülhetne megszervezésre egy saját irodában, ahol nem szükséges a hivatali munkaidőhöz igazodni.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számíthat a településen élő vállalkozások támogatására. A rendezvény megszervezésében, lebonyolításában is részt vesznek, anyagilag is támogatják azt.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek az önkormányzat intézménye, az iskola, a TÁMASZ sápi telephelyének vezetője, közművelődési szakember, az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, civil szervezet képviselője. A szervezetek, intézmények képviselőivel történt egyeztetések alkalmával, telefonos és személyes megkeresések kapcsán került sor a dokumentumok, táblázatok elkészítésére. Ezáltal a felmerült problémák beazonosításra kerültek, egyes problémák több célcsoportot is érintenek.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programját nyílt képviselő-testületi ülésén tárgyalja. Az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető az önkormányzat épületében, valamint feltöltésre kerül Sáp település honlapjára is. Ezáltal a lakosság számára megismerhető, így biztosított az észrevételek megtételének lehetősége. Az önkormányzat és intézményei, az egyház, a civil szervezetek és a lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság	képzési, továbbképzési lehetőségek biztosítása munkalehetőségek keresése, erről adatbázis kialakítása, közfoglalkoztatás kiszélesítése Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése kondipark kialakítása önkormányzati ingatlanok fejlesztése, megújuló energia felhasználásával napelleny kiépítése
	Számukra megfelelő munka hiánya	
	A romákra és mélyszegénységre vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését	
	Lehetőség hiánya a mélyszegénységben élők és romák hasznos szabadidős tevékenységének elősegítésére	
	Önkormányzati ingatlanok magas rezsiköltsége megújuló energia felhasználásával az ökológiai lábnyom csökkentése	
Gyermekek	Anyagi nehézségek, nélkülözés	pályázat keretein belül a rászorulóknak rendszeres támogatása iskolai program keretében Veszélyeztetett gyermekekre vonatkozó adatok gyűjtés halmozottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése
	Magas a veszélyeztetett gyermekek létszáma, melynek okai nem ismertek	
	Lepusztult iskolai játszódudvar	
Idősek	Az idősebb 50 év feletti korosztály munkaerő piaci esélyei, lehetőségei korlátozottak	Az önkormányzati közmunkaprogramokba az 50 év feletti korosztály bevonása Programok szervezése Idősek áldozattá válását megelőző információ nyújtás, intézkedések
	Sok az idős egyedül élő ember	
	Az idősek gyakran vállnak bűnelkövetések áldozatává.	
Nők	Alacsony iskolázottság	képzések keresése, biztosítása 4-6 órás munkahelyek megkeresése, erről adatbázis kialakítása bölcsőde kialakítása
	Családbarát munkahely hiánya	
	Nem tudnak eljárni dolgozni a gyermek 3 éves koráig	

Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának bővítése új gazdasági szereplők bevonásával a település vonatkozásában	Kapcsolatfelvétel országos szervezetekkel, potenciális foglalkoztatók felkeresése, ez által új lehetőségek keresése a hátránykompenzáció érdekében
	Nem áll rendelkezésre kellő adat a fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan.	Helyi esélyegyenlőségi információk, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Nem áll rendelkezésre kellő adat a gyermekek fogyatékkal élők számára és igényeire vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információk, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása
	Nem megfelelő tömegközlekedés	
	A település peremterületén lévő lakosok csapadékos időjárás esetén nehezen megközelíthetőek mentővel és kukásautóval	
	Civil szervezeteknek önálló helyiségek hiányában korlátozottak a lehetőségei	
		kerékpárút kiépítése szomszédos településekkel
		szilárd útburkolat létesítése
		civil szervezetek számára önálló önkormányzati helyiségek kialakítása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a település, többségi közösség életébe.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására, munkaerőpiaci elhelyezkedésre, képzettségi, foglalkoztatottsági szintjének emelésére, életszínvonaluk, egészségi állapotuk javulására.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szociális helyzetének javítását képességüknek és tehetségüknek megfelelő oktatás és nevelésben részesüljenek, az egészséges életvitelhez elengedhetetlen sportolási lehetőségük legyen, hogy jól képzett, egészséges és boldog felnőttekké váljanak.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására, ápolására, egészségük megőrzésére és javítására, valamint a rendezvényekre történő akadálymentes eljutásukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentését, a munkaerőpiacra történő mielőbbi visszatérésüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselésére, akadálymentes környezetük biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

0/1

A	Intézkedés címe:	Munkanélküliség csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem megfelelő tömegközlekedés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kerékpárút kiépítése szomszédos településekkel
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pályázatok figyelése 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<p>Rövid távon: szomszédos települések könnyebb megközelíthetősége, indikátor kb. 10 km szilárd burkolatú bicikliút</p> <p>Középtávon: biztonságos munkába jutás lehetősége kerékpárral</p> <p>Hosszabb távon: Nő a lakosság foglalkoztatottsága, ezáltal jobb körülmények megteremtése a lakosság számára</p>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Önkormányzatok együttműködésével

A	Intézkedés címe:	Szilárd útburkolat
B	Feltárt probléma megnevezése	A település peremterületén lévő lakosok csapadékos időjárás esetén nehezen megközelíthetők mentővel és kukásautóval
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szilárd útburkolat létesítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pályázatok figyelése 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: felújított útburkolat területe 48.431 m ² Középtávon: Biztonságos közlekedés megvalósítása Hosszútávon: az idősek, fogyatékkal élő személyek közlekedésének elősegítése, közszolgáltatásokhoz való eljutás megkönnyítése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Civil szervezeteknek önálló helyiség kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Civil szervezeteknek önálló helyiségek hiányában korlátozottak a lehetőségei
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Civil szervezetek részére önálló helyiség kialakítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséges felújítás, beavatkozás meghatározása 2. Pályázati források keresése, pályázat elkészítése, benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés- engedélyezés 3. A szükséges pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a kivitelezés végrehajtása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<p>Rövidtávon: felújított és kibővített épület, indikátor 4 db</p> <p>Középtávon: Helyi Nemzetiségi Önkormányzat, civil szervezetek részére működésükhöz való hozzájárulás</p> <p>Hosszútávon: a lakosság széleskörű segítése, hagyományörzése, közrend- közbiztonság javítása</p>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Kondipark kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Lehetőség hiánya a mélyszegénységben élők és romák, gyermekek hasznos szabadidős tevékenységének elősegítésére
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A településem egy kondipark kialakítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséges felújítás, beavatkozás meghatározása 2. Pályázati források keresése, pályázat elkészítése, benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés- engedélyezés 3. A szükséges pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a kivitelezés végrehajtása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: megvalósított kültéri játékok, indikátor 1 kondipark Középtávon: Kondiparkot használók éve létszáma Hosszútávon: Tevékeny szabadidő eltöltés, egészséges, boldog gyerekek és felnőttek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Helyi Roma Önkormányzattal való együttműködéssel

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati ingatlanok fejlesztése napelemmel
B	Feltárt probléma megnevezése	Önkormányzati ingatlanok magas rezsiköltségének csökkentése megújuló energia felhasználásával az ökológiai lábnyom csökkentése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önkormányzati ingatlanok fejlesztése napelem kiépítésével
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséges felújítás, beavatkozás meghatározása 2. Pályázati források keresése, pályázat elkészítése, benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés- engedélyezés 3. A szükséges pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a kivitelezés végrehajtása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: felújított épület, indikátor 4 db Középtávon: nappali ellátásban részt vevők számának megtartása Hosszútávon: környezetvédelem nagyfokú támogatása, környezettudatosságra való törekvés
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Halmazottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése
B	Feltárt probléma megnevezése	Lepusztult iskolai játszóudvar
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Halmazottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges felújítás, beavatkozás meghatározása 2. Pályázati források keresése, pályázat elkészítése, benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés-engedélyezés 3. A szükséges pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a kivitelezés végrehajtása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: megvalósított, felújított iskolai játszóudvar, indikátor 1 játszóudvar Középtávon: a játszóudvart használók száma Hosszútávon: Tevékeny szabadidő eltöltése, egészséges és boldog gyerekek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Bölcsőde kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem tudnak eljárni a gyermek 3 éves koráig
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	12 férőhelyes bölcsőde kialakítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Sáp Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges felújítás, beavatkozás meghatározása 2. Pályázati források keresése, pályázat elkészítése, benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés-engedélyezés 3. A szükséges pályázati forrás rendelkezésre állása esetén a kivitelezés végrehajtása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávon: Felújított és kibővített épület, indikátor szám: 1 db Középtávon: Bölcsődei ellátást igénybe vevők számának növelése Hosszútávon: A bölcsődéskorú gyermekek magas szinten történő ellátása, ezáltal a nők munkaerőpiacra történő visszajutása sikeresebb.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos karbantartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Munkanélküliség csökkentése	Nem megfelelő tömegközlekedés	Kerékpárút kiépítése a szomszédos településekkel	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	1. Pályázatok figyelése 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Rövid távon: szomszédos települések könnyebb megközelíthetősége, indikátor kb. 10 km szilárd burkolatú biciklút Középtávon: biztonságos munkába jutás lehetősége kerékpárral Hosszabb távon: Nő a lakosság foglalkoztatottsága, ezáltal jobb körülmények megteremtése a lakosság számára	Humán és pénzügyi Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	Önkormányzatok együttműködésével
2	Szilárd útburkolat létesítése	A település peremterületén lévő lakosok csapadékos időjárás esetén nehezen megközelíthetőek mentőautóval és kukásautóval	szilárd útburkolat létesítése	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	1. Pályázatok figyelése 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés,	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Rövidtávon: felújított útburkolat területe 48.431 m ² Középtávon: Biztonságos közlekedés	Humán és pénzügyi Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	nem releváns

3	Civil szervezetek részére önálló helység kialakítása	önkormányzati ingatlanok felújítása, korszerűsítése	Civil szervezeteknek önálló helyiség kialakítása	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	megvalósítás Hosszútávon: az idősek, fogyatékkal élő személyek közlekedésének elősegítése, közszolgáltatásokhoz való eljutás megkönnyítése	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Kondipark kialakítása	mélyszegénységben élők és romák hasznos szabadidős tevékenységének elősegítése	kondipark kialakítása	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	engedélyeztetés 1. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Rövidtávon: felújított és kibővített épület, indikátor 4 db Középtávon: Helyi Nemzetiségi Önkormányzat, civil szervezetek részére működésükhez való hozzájárulás Hosszútávon: a lakosság széleskörű segítése, hagyományörzése, közrend-, közbiztonság javítása	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	Helyi Roma Önkormányzattal való együttműködéssel

2	Önkormányzati ingatlanok fejlesztése napelem kiépítésével	Megújuló energia felhasználásával az ökológiai lábnyom csökkentése	Önkormányzati ingatlanok fejlesztése napelem kiépítésével	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Tevékeny szabadidő eltöltés, egészséges, boldog gyerekek és felnőttek	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												

1	Halmazottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése	Lepusztult iskolai játszóudvar felújítása	Halmazottan hátrányos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	1. Pályázatok figyelése 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövidtávon: megvalósított, felújított iskolai játszóudvar, indikátor 1 játszóudvar Középtávon: a játszóudvart használók száma Hosszútávon: Tevékeny szabadidő eltöltése, egészséges és boldog gyerekek	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												

1	Bölcsőde kialakítása	Nem tudnak eljárni dolgozni a gyermekek 3 éves koráig	Bölcsőde kialakítása	Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Gazdasági Programja	nem releváns	1. Pályázat figyelve 2. Pályázat benyújtása, kiválasztási eljárás lefolytatása, tervezés, engedélyeztetés 3. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a projekt megvalósítása, kivitelezés	Polgármester, Sáp Községi Önkormányzat	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövidtávon: Felújított és kibővített épület, indikátor szám: 1 db Középtávon: Bölcsődei ellátást igénybe vevők számának növelése Hosszútávon: A bölcsődés korú gyermekek magas szinten történő ellátása, ezáltal a nők munkaerőpiacra történő visszatérése sikeresebb.	Humán és pénzügyi, Pályázati lehetőségek	folyamatos karbantartás	nem releváns
---	----------------------	---	----------------------	---	--------------	--	--	---------------------------	---	--	-------------------------	--------------

IV. Az idősök esélyegyenlősége

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

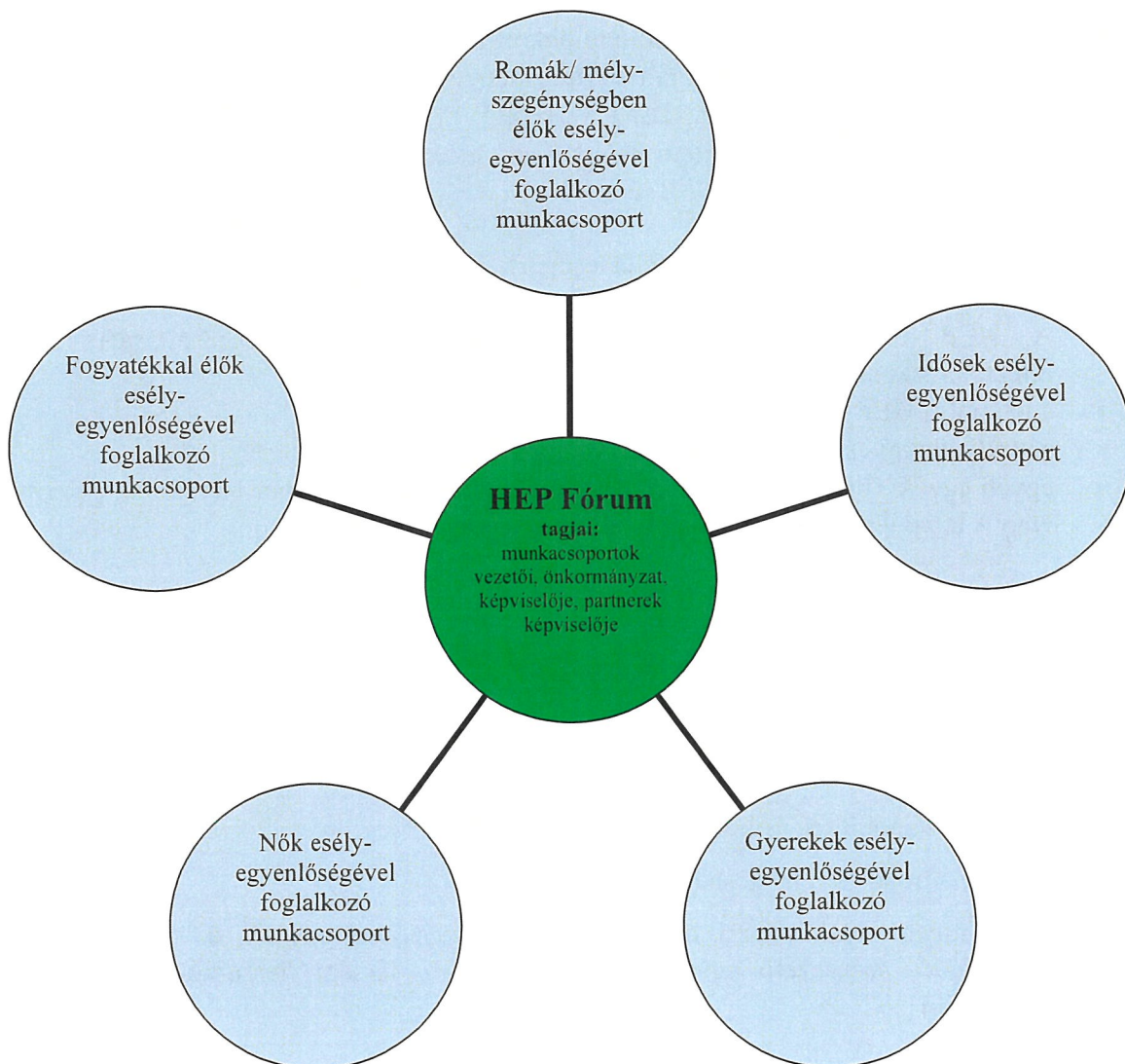
A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sáp község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 3/2025. (I.31.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Sáp, 2025. január 31.

Végh Imre József
Végh Imre József
polgármester

K I V O N A T

Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. január 31. napján megtartott soron következő ülésén hozott határozataiból

---

3/2025./I.31./ Kt. határozat

Sáp Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának jóváhagyása

Sáp Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és a melléklet szerinti formában és tartalommal elfogadja a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (HEP), valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervét (HEP IT).

Az 1/2021.(I.29.) Kt. határozatát hatályon kívül helyezi.

Határidő: értelemszerűen
Felelős: Végh Imre József polgármester

K. m. f.

Végh Imre József s.k.
polgármester

Borsos Lajos s.k.
jegyző

Bacsó László s.k.
jegyzőkönyv-hitelesítő

Nagy Imre József s.k.
jegyzőkönyv-hitelesítő

Sáp, 2025. február 03.

A kivonat hiteles:

Feketéné Csóka Erika
Feketéné Csóka Erika
jegyzőkönyvvezető